

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Hlučín – Darkovičky, okres Opava

748 01 Hlučín – Darkovičky, Jandova 9/7

Identifikátor školy: 600 142 612

Termín konání orientační inspekce: 21. – 23. leden 2003

Čj.:	145 19/03-5113
Signatura:	on5bw125

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Hlučín – Darkovičky, Jandova 9/7, je pětiletá školou venkovského typu, která poskytuje základní vzdělávání žákům prvního až pátého ročníku. Zřizovatelem školy je Město Hlučín, Mírové náměstí 23, 748 01 Hlučín. Podle údajů v poslední zřizovací listině se škola stala od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Rozhodnutí MŠMT o novém zařazení právního subjektu do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení v době konání orientační inspekce dosud nebylo vydáno. Organizace sdružuje základní školu o kapacitě 115 žáků, školní družinu s kapacitou 30 dětí a školní jídelnu – výdejnu stravy (odloučené pracoviště) s možností výdeje 100 jídel. K základní škole bylo přiřazeno k 1. 1. 2003 další odloučené pracoviště - mateřská škola (dále jen MŠ) spolu s její výdejnou stravou. V současné době navštěvuje školu 88 žáků, do školní družiny je zapsáno 30 dětí. Ve škole se vyučuje anglickému jazyku, žáci mají možnost navštěvovat jeden nepovinný předmět, a to předmět náboženství. Výuka probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v němž jsou zpracovány úpravy a doplňky schválené pod čj. 25 018/98-22.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu Základní škola,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Právní subjekt zaměstnává celkem 9 pedagogických pracovníků (z toho 3 v MŠ) a 3 správní zaměstnance. Výuku v základní škole zajišťují 3 učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, dvě učitelky se středním pedagogickým vzděláním (jedna z nich absolvuje dálkové studium na vysoké škole) a částečně i vychovatelka školní družiny. Ve škole nepracuje metodické sdružení, ze strany vedení je však poskytován prostor pro vzájemnou spolupráci vyučujících tak, aby daná skutečnost neměla negativní dopad na kvalitu výuky. Z uvedených údajů vyplývá, že výuka sledovaných předmětů je v 60% realizována plně kvalifikovaně, a to ve druhém, čtvrtém a pátém ročníku. Účast vyučujících na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků je realizována v rámci potřeb a možností školy. Personální dokumentace právního subjektu je řádně vedena a zabezpečena proti zneužití osobních údajů.

Chod školy je stanoven celoročním plánem, jehož cílem je důsledné plnění učebních osnov se zřetelem k žákům s různým stupněm nadání. Opomenuta není výchovná složka, která se soustřeďuje na morální a volní vlastnosti dětí a jejich estetické citění. Zahrnuta je i zájmová činnost a prezentace školy na veřejnosti. Součástí plánu je organizační zabezpečení školního roku s uvedením termínů a osobní zodpovědností za plnění stanovených úkolů. Na celoroční plán pak navazují měsíční plány. Plán hospitační a kontrolní činnosti je rozpracován do jednotlivých měsíců a postihuje všechny oblasti spadající do kontrolního systému ředitele. Záznamy z kontrol jsou řádně vedeny.

Organizační struktura školy je vymezena organizačním a provozním řádem, kde jsou stanoveny kompetence pracovníků. Řád obsahuje jednoznačné údaje a pokyny pro plynulé zajištění všech

funkcí školy. Školním řádem jsou stanovena práva a povinnosti žáků, kteří s ním byli prokazatelně seznámeni (viz zápis v třídních knihách).

Vzhledem k méně početnému pedagogickému kolektivu ředitel školy využívá formy operativní spolupráce, která umožňuje v případě potřeby okamžité řešení. Potřebné informace jsou zprostředkovány na pedagogických radách, nebo rovněž operativně, případně také na nástěnce ve sborovně. Kriteria hodnocení práce zaměstnanců školy jsou stanovena, všichni s nimi byli prokazatelně seznámeni. Organizační zajištění nově přidružené mateřské školy je projednáváno s vedoucí učitelkou.

Rodičům se informace dostávají formou zápisů v žákovských knížkách nebo pohovorů na třídních schůzkách. V případě potřeby a zájmu je jim umožněno školu osobně navštívit v dohodnutém termínu. Pozitivně jsou vnímány dny otevřených dveří, kdy se rodiče zúčastňují vyučování. Veřejnost se o životě školy dovídá z příležitostných plakátů nebo ze zpráv umístěných v obecní vývěsce. Mimořádné akce školy bývají zveřejněny v Hlučínských novinách.

Škola vykazuje velmi dobrou spolupráci se zřizovatelem a sdružením rodičů, které se spolupodílí na přípravě různých akcí pro děti a veřejnost (např. Den dětí, Den Země, Stonožka, netradiční zápis do prvních tříd). Úzká spolupráce je se školami v sousedních obcích (Vřesina, Darkovice) a se Základní školou Hlučín, Hornická ul., kam přecházejí žáci na druhý stupeň. V rámci této spolupráce se pořádají sportovní i vědomostní soutěže, připravují se srovnávací prověrky a testy. V oblasti zájmové činnosti dětí byly navázány kontakty s místními složkami (Sokol, Fotbalový klub, Hasiči).

Personální podmínky umožňují efektivně realizovat vzdělávací program a jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola je umístěna ve starší jednopatrové budově, která v posledních letech prochází postupnou rekonstrukcí. V objektu byla zprovozněna nová plynová kotelna, proběhla výměna oken a osvětlení, provedena byla venkovní izolace. Ve škole je pět poměrně prostorných učeben, z nichž dvě jsou vybaveny novými žákovskými lavicemi. Školní nábytek a lavice v ostatních třídách jsou starší, opotřebované a negativně ovlivňují celkovou estetiku prostředí. Ve dvou učebnách jsou umístěny koberce, kterých se využívá pro práci v kruhu nebo pro relaxační cvičení. Ve všech učebnách je potřebné hygienické zázemí. WC se nacházejí v suterénu a v patře, ale chybějí zde umývadla, což neumožňuje bezprostřední dodržování hygieny. Škola nemá vlastní tělocvičnu, v letních měsících využívá školní hřiště. Za nepříznivého počasí a v zimě probíhá výuka tělesné výchovy v sále kulturního domu, kde je k dispozici základní nářadí, ale nedostatkem je absence šaten. Za příznivého počasí mohou děti trávit přestávky na školním dvoře.

Vybavení školy učebnicemi je na standardní úrovni. V současné době se provádí obnova učebnic českého jazyka, následně by mělo dojít k celkové výměně fondu učebnic. Ve škole nejsou pro žáky k dispozici Pravidla českého pravopisu. Žákovská i učitelská knihovna je postupně doplňována. Každý vyučující může též využívat publikací z příručních knihoven ve třídách. Dostatek je transparentních pomůcek, které jsou umístěny v učebnách a slouží jako vhodný doplněk k právě probíranému učivu. Ve výuce jsou neefektivně používány magnetické tabule, většinou jsou nevhodně umístěny a slouží pouze k výstavkám dětských výtvarných prací.

Vybavení školy didaktickou technikou je na průměrné úrovni. V rámci programu INDOŠ bylo škole dodáno sedm počítačů, kterých se zatím převážně využívá v zájmovém kroužku. V době konání inspekce nabyla práce s počítači do výuky zařazena. Podle vyjádření ředitele školy přicházejí žáci do kontaktu s počítači v hodinách slohu, kdy zpracovávají jednoduché texty, ve čtení vyhledávají potřebné informace o autorech a jejich díle, v přírodovědě rozšiřují své vědomosti o rostlinách a životě zvířat.

Vedení školy průběžně sleduje při vlastní hospitační činnosti účelnost a efektivitu využívání materiálních zdrojů, svá zjištění pak projednává s jednotlivými vyučujícími.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy ve škole jsou hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ČESKÉM JAZYCE A MATEMATICE

Realizace vzdělávacího programu Základní škola

Hospitační činností ve všech ročnících, kontrolou rozvrhů a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka sledovaných předmětů je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu Základní škola. Povinná dokumentace školy je řádně vedena, reálně zachycuje průběh vzdělávání. Časová dotace hodin v jednotlivých ročnících odpovídala schválenému učebnímu plánu, učivo bylo členěno dle učebních osnov a tematických plánů jednotlivých vyučujících. Výuka je zabezpečena jak učiteli s požadovanou kvalifikací, tak i bez odborné a pedagogické způsobilosti. Plánování i vlastní příprava všech pedagogických pracovníků na výuku byla velmi dobrá. Pro integrované děti jsou zpracovány individuální vzdělávací plány. Záznamy z kontrolní činnosti ředitele jsou řádně vedeny.

Výuka je realizována v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Povinná dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce

Výuka sledovaného předmětu je zajištěna v prvním a třetím ročníku učitelkami se středním pedagogickým vzděláním. V prvním případě se jedná o začínající učitelku, která však svým zájmem o profesi vyrovnává absenci potřebných zkušeností. Ve druhém případě jde o učitelku s dlouholetou pedagogickou praxí. V ostatních ročnících vyučují učitelé s požadovanou kvalifikací. Všichni vyučující mají dostatečné informace o dětech s poruchami učení a poskytují jim individuální péči.

Navštívené hodiny českého jazyka ve všech ročnících byly zodpovědně připraveny, jejich stavba byla promyšlena tak, aby jednotlivé činnosti žáků na sebe plynule navazovaly. Vyučující měli pečlivě připraveny tabule a potřebné pomůcky k probíranému učivu. Míra motivace byla v jednotlivých hodinách různá. Pohybovala se od nulové hodnoty ve třetí třídě až po velmi účinnou a výchovně zaměřenou ve třídě druhé. Většinou byly motivační náměty voleny tak, aby následně aktivizovaly zájem dětí podílet se na další práci.

Metody a formy práce použité v hospitovaných hodinách byly řazeny přiměřeně k tématu probíraného učiva a typu hodiny. Prvky klasické frontální výuky se objevovaly jen ojediněle, využíváno bylo didaktických her, soutěží nebo činnosti ve skupinách. Ty byly voleny tak, aby zvyšovaly u žáků zvědavost a chuť úkoly vyřešit. Tam, kde to prostorové podmínky dovolovaly, bylo využito práce v kruhu, která umožňovala dětem otevřeněji se projevit a vedla

je k vzájemnému respektování se. Vhodně byly zařazovány relaxační chvilky, které cíleně motivovaly k následujícímu zadání. Zohledňována byla výkonnost žáků, během samostatné práce jim byla poskytována individuální pomoc. Pamatováno bylo na uplatnění mezipředmětových vztahů a vštěpování správných návyků při psaní, čtení a vzájemné komunikaci. Ve všech hospitovaných hodinách byl dán dětem prostor pro vyjádření vlastního názoru. Písemná dokumentace žáků je na požadované úrovni a je vyučujícími pravidelně kontrolována. Žáci byli vedeni k sebehodnocení, individuální i skupinové činnosti byly vyhodnocovány bezprostředně. Povzbuzení a pozitivní hodnocení přispívalo k udržení pozornosti a kázně, ve třídách panovala pohodová atmosféra v rovině vzájemné důvěry.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice

Při hospitacích byl vzdělávací proces posuzován u hlediska motivace a hodnocení žáků, užívaných vyučovacích metod, organizace, interakce a komunikace.

Absence požadované kvalifikace se ve sledované výuce výrazně neprojevila. Všechny hospitované hodiny byly zahájeny seznámením s obsahem hodin, ve třídách s využíváním prvků tvořivé dramatiky byly zvoleny velmi nápadité a pro žáky zajímavé úvodní motivace. Ve všech ročnících byly vhodně zařazovány relaxační chvilky. Během výuky byli žáci při zvládnutí dílčích úkolů chváleni a povzbuzováni, méně zřejmé bylo vedení žáků k sebehodnocení a hodnocení ostatních. V závěru hodin byl vymezen dostatečný časový prostor k závěrečnému zhodnocení dosažených výsledků.

Struktura vyučovacích hodin měla většinou standardní průběh s pozitivní pracovní atmosférou. Výuka byla vedena s ohledem na předem získané znalosti žáků, využíváno bylo vhodných praktických příkladů. Volené vyučovací metody byly většinou frontální nebo individuální, ale vyskytly se i velmi zajímavé skupinové činnosti, které se vyznačovaly velkým pracovním zaujetím jednotlivců a zájmem podílet se na co nejlepším výsledku skupiny. Množství nových informací bylo úměrné stanoveným cílům, bylo pedagogy interpretováno přiměřeně věku a věcně správně. Žáci dokázali osvojené poznatky a vědomosti úspěšně aplikovat do praktických úloh a příkladů. Učující respektovali individuální tempo žáků, průběžně jim poskytovali individuální pomoc. Vědomost, představitost, paměť a logické úsudky žáků byly ve všech třídách na velmi dobré úrovni. V závěru výuky probíhalo hodnocení shrnutím probíraného učiva, poučením pro domácí přípravu a nástinem navazujícího učiva. Učovací čas byl využit účelně a efektivně.

Komunikace mezi pedagogy a žáky vycházela ze vzájemné důvěry, byla otevřená a přátelská. Verbální projevy vyučujících a žáků byly vyvážené, pouze v jednom případě byl dominující projev učitelky. Chování žáků bylo spontánní a kultivované, bez projevů násilí a agresivity. Vztahy mezi dospělými a žáky i mezi dospělými navzájem byly přátelské a partnerské.

Výuka ve třídách probíhala s respektováním osobnosti žáků a dodržováním psychohygienických zásad, nároky kladené na žáky byly přiměřené.

S ohledem na převažující pozitiva jsou v souhrnu průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Úkoly jednotlivých pracovníků jsou stanoveny v rámci plánu řídicí a kontrolní činnosti ředitele školy. Plán je podrobně rozpracován do tematických okruhů a je časově limitován. Zaměstnanci s ním byli obeznámeni na zahajovací pedagogické radě. Podle něj je prováděna

hospitační činnost, která je zaměřena na sledování metod a forem práce, na využívání pomůcek a didaktické techniky a kontrolu písemných prací žáků. Sledovány jsou celkové vědomosti v jednotlivých předmětech, čtenářské dovednosti a úroveň dovedností ve výchovných předmětech. Kontrolována je také práce třídních učitelek a jejich působení na problémové žáky a dodržování individuálních vzdělávacích plánů. Z hospitací se pořizují záznamy, se kterými jsou vyučující seznamováni a v případě potřeby vedení školy přijímá příslušná opatření. Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány vlastními evaluačními nástroji (písemné ověřování vědomostí) a v pátých ročnících testy KALIBRO. Žáci mohou své vědomosti také porovnat v matematické soutěži KLOKÁNEK.

Významným evaluačním nástrojem je výroční zpráva školy, která má velmi dobrou vypovídací hodnotu. Seznamuje veřejnost nejen s výsledky vzdělávání a výchovy, ale poskytuje i informace o akcích pořádaných školou, o zapojení žáků a pedagogů do života v obci a organizování školních kol soutěží. Zájmové činnosti dětí se ve škole dostává patřičné pozornosti, děti mohou navštěvovat počítačový kroužek, šachy, kroužek šikovných rukou a cykloturistiky.

V hodnocení poslední inspekční zprávy je uvedeno doporučení upravit v areálu školy školní pozemek. Ačkoli škola na doporučení reagovala, školní pozemek k datu inspekce není funkční. Důvodem je opakovaný vandalismus zvenčí. Materiálně-technické podmínky byly hodnoceny jako podprůměrné, situace se díky postupné rekonstrukci lepší.

Výchova a vzdělávání ve sledovaných předmětech je realizována v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, použité metody a formy práce ve vyučovacích hodinách jsou voleny přiměřeně k věku žáků a danému předmětu. V průběhu vyučování je pamatováno na psychohygienu výuky a na osobnostní a sociální rozvoj žáků. Výsledky vzdělávání a výchovy jsou zpracovány ve výroční zprávě, v průběhu školního roku jsou předávány informace rodičům na třídních schůzkách.

Celkově je sledovaná oblast hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Organizace doložila zřizovací listinu (dále jen ZL), jejímž zpracovatelem je Město Hlučín. ZL nově vymezuje k 1. lednu 2003 právní formu organizace jako příspěvkovou organizaci s přidruženými součástmi. Obsahuje všechny náležitosti stanovené příslušnou právní normou. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení reagující na novou skutečnost nebylo v době konání inspekce ještě vydáno.

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nelze v zatím z výše uvedených důvodů hodnotit.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 21 9450/01-21 s účinností od 1. 1. 2001.
3. Zahajovací výkaz školy.
4. Celoroční plán práce školy a vnitřní řád školy.
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002.
6. Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy.
7. Časově tematické plány sledovaných předmětů.
8. Písemné žákovské práce.
9. Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).

ZÁVĚR

Výuka je zajištěna kromě učitelů s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí také učitelkami se středním pedagogickým vzděláním. Tato skutečnost nemá vliv na snížení kvality výuky.

Materiálně-technické podmínky nejsou na optimální úrovni. Budova školy je sice po částečné rekonstrukci, pro žáky však nejsou k dispozici šatny, na WC chybí hygienické zázemí (umývadla). Didaktická technika a ostatní učební pomůcky včetně knižního fondu se postupně modernizují a doplňují. V rámci programu INDOŠ byla zřízena multimediální učebna, která je převážně využívána v odpoledních hodinách v rámci počítačového kroužku. Škola nemá k dispozici vlastní tělocvičnu.

Plánování a příprava pedagogických pracovníků na výuku sledovaných předmětů byla ve všech třídách zodpovědná. Oblast motivace a hodnocení, organizace, využití metod a forem práce, komunikace a interakce byla u jednotlivých učitelů hodnocena rozdílně (od vynikající po průměrnou), celkově však vykazuje velmi dobrou úroveň. Ze závěrů z hospitovaných hodin českého jazyka a matematiky vyplývá, že průběh vzdělávání a výchovy ve škole je v souladu s učebním plánem a učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. V řídicí a kontrolní činnosti ředitele školy nebylo shledáno nedostatků. Škola žákům nabízí mimoškolní vyžití v zájmových kroužcích, soutěžích a akcích pořádaných pro děti a veřejnost.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Isabela Hobzová
Členové týmu	Mgr. Jarmila Němečková

V Opavě dne 7. února 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. února 2003.....

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Tomáš Kolesa

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Moravskoslezský kraj - KÚ odbor školství, mládeže a sportu 28. října 2002 702 18 Ostrava	2003-02-28	145 27/03-5113
Město Hlučín Mírové náměstí 23 748 01 Hlučín	2003-02-28	145 30/03-5113

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.